

AKCIE

Akcie představuje podíl na majetku společnosti, která tento cenný papír vydala. Držitel akcie má nejrůznější práva vlastníka: například právo podílet se na zisku společnosti formou dividendy, právo účastnit se valné hromady akcionářů a hlasovat na ní nebo se podílet na likvidačním zůstatku společnosti v případě její likvidace.

AKCIE NA JMÉNO

Akcie na jméno jsou vázány na konkrétního akcionáře. Vykouávat práva spojená s těmito akciemi proto může pouze ten, kdo je zapsaný v seznamu akcionářů.

AKCIE NA MAJITELE

Akcie na majitele jsou vázány na konkrétního akcionáře. Akcie na majitele se převádí pouhým předáním novému majiteli, který se automaticky stává majitelem této akcie. Nový majitel akcie nemusí být emitentovi předem znám. Naprostá většina veřejně obchodovaných akcií jsou akcie na majitele, což usnadňuje jejich obchodování.

AKCIONÁŘ

Fyzická nebo právnická osoba, která je majitelem cenného papíru (akcie) dané akciové společnosti.

AKCIONÁŘ MAJORITNÍ

Akcionář, který vlastní největší počet akcií společnosti nebo který jedná ve shodě s jiným akcionářem / jinými akcionáři, přičemž součet jejich akcií zajišťuje nejvyšší procento na základním jmění společnosti.

AKCIONÁŘ MINORITNÍ

Akcionář, který nevlastní největší počet akcií společnosti ani nejedná s jinými akcionáři ve shodě, která by mu zajistila majoritní postavení.

AKCIOVÁ SPOLEČNOST

Forma společnosti, jejíž základní jmění je tvořeno určitým počtem akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem.

ARBITRÁŽ

Investiční strategie založená na využití cenových diferencí jednotlivých instrumentů. Tyto cenové rozdíly mohou vzniknout například obchodováním totožných kontraktů na různých burzách (tzv. teritoriální arbitráž). V současné době jsou díky velké propojenosti jednotlivých trhů možnosti arbitráží poměrně malé.

AUKCE, AUKČNÍ REŽIM

Způsob obchodování v rámci automatických obchodů, který je založen na shromažďování objednávek na nákup a prodej CP. V určitém okamžiku dojde ke stanovení (zafixování) ceny a dochází k párování vložených objednávek.

AKVIZICE (finanční)

Získání, získávání, přírůstek; nově získaná věc nebo osoba; Převzetí podniku, nebo jeho části (obvykle koupí); Získávání zákazníků osobním vyhledáváním

BÁZE INDEXU

Soubor emisí CP, které jsou dle stanovených pravidel (zejména na základě tržní kapitalizace a likvidity) zařazovány do příslušného indexu.

BEZPLATNÉ ROZDĚLENÍ AKCIÍ

Zvýšení počtu akcií jedné emise bezplatným rozdělením nově vydaných akcií mezi dosavadní akcionáře na základě zvýšení základního jmění emitenta z vlastních zdrojů společnosti. Nově vydané akcie jsou rozděleny mezi akcionáře podle poměru jmenovitých hodnot jejich akcií.

BLUE CHIPS

Blue chips představují akcie největších a nejziskovějších společností, s nimiž také probíhá nejvíce obchodů. Oficiální seznam blue chips neexistuje. Samotné sousloví je vypůjčené z pokeru, kde se jím označují nejhodnotnější karty.

BROKER

Je zprostředkovatel obchodů, který za určitý poplatek sjednává obchody na cizí účet. V případě burzy se jedná o obchodníka s cennými papíry (právníckou osobu), který má oprávnění obchodovat s investičními nástroji.

BURZA

Burza organizuje trh s investičními nástroji pro osoby oprávněné uzavírat burzovní obchody. Umožňuje koupit nebo prodat jednotlivé investiční nástroje (cenné papíry, investiční certifikáty, warranty, futures a další). Jde o důležitou součást kapitálového trhu, na níž se setkávají dvě základní skupiny subjektů: emitenti a investoři.

BURZOVNÍ DEN

Den, kdy se na burze obchoduje.

BURZOVNÍ INDEX

Ukazatel vývoje kurzů vybraných cenných papírů obchodovaných na burze.

BURZOVNÍ KOMORA

Statutární orgán burzy, který rozhoduje o důležitých změnách v její činnosti (např. předkládá valné hromadě předpisy ke schválení, stanovuje výši burzovních poplatků, zřizuje Burzovní rozhodčí soud, jmenuje generálního ředitele burzy).

BURZOVNÍ VÝBORY

Orgány zřizované burzovní komorou. V současné době působí na burze výbor pro členské otázky, výbor pro kotaci a výbor pro burzovní obchody.

BUY & SELL TRANSAKCE

Nákup a zpětný prodej (nebo prodej a zpětný nákup) určitého počtu CP uzavřený s jednou protistranou v jeden okamžik s rozdílnými dny vypořádání.

BÝČÍ (BULL) STRATEGIE

Spekulace na vzrůst ceny/hodnoty daného instrumentu

CALL (LONG)

Označení pro certifikát, u kterého investor očekává vzestup ceny.

CAP

Označení, které se často používá u investičních certifikátů jako odborný pojem pro nejvyšší možnou hranici, které může podkladové aktivum dosáhnout. Pokud certifikát obsahuje cap, je jeho výnos předem omezen touto nejvyšší možnou hranicí, i kdyby hodnota certifikátu byla nad touto hranicí. Tento cap je stanoven emisní bankou, platí po celou dobu trvání a nemůže být změněn.

ČEKACÍ DOBA

Ochranná lhůta používaná při obchodování v kontinuálním režimu při zvyšování / snižování povoleného rozpětí. Čekací doba začíná plynout od okamžiku, kdy by bylo dosaženo ceny obchodu mimo povolené rozpětí. Po jejím řádném uplynutí dojde k rozšíření povoleného rozpětí příslušným směrem.

CENNÝ PAPÍR

Investiční nástroj, který zaručuje majiteli právo na výsady, jež plynou z podstaty cenného papíru nebo z ustanovení příslušného zákona. Jednotlivé druhy cenných papírů se od sebe liší především povahou výsad, ale i výší a stabilitou výnosu atd.

CLEARING HOUSE

Centrum, které fyzicky vypořádává sjednané obchody s cennými papíry.

ČLEN BURZY

Právnícká osoba (obchodník s cennými papíry), která je akcionářem burzy nebo byla přijata burzovní komorou za člena burzy v souladu s Burzovními pravidly. Člen burzy je povinen dodržovat podmínky stanovené Burzovním řádem, Burzovními pravidly a rozhodnutími burzovních orgánů.

CUSTODIAN

Správce aktiv, svěřených klientem.

CUSTODY TRANSAKCE

Transakce prováděná správcem aktiv daného klienta. Transakce je prováděná jménem správce na účet daného klienta.

DENNÍ ZMĚNA

Změna (odchylka v %) aktuální ceny cenného papíru (resp. hodnoty indexu) vůči otevíracímu kurzu cenného papíru (resp. hodnotě indexu) v daném burzovním dni.

DERIVÁTY

Jsou to investiční nástroje, které jsou odvozeny (derivovány) od jednotlivých podkladových aktiv.

DISCOUNT CERTIFIKÁTY

Discount certifikáty nabízejí při koupi slevu, proto discount. Lze je tedy pořídit levněji, než jaká je aktuální hodnota podkladového aktiva. Díky tomuto rozdílu v ceně a hodnotě je možné realizovat zisk i na mírně klesajícím či stagrujícím trhu. Na druhou stranu mají discount certifikáty omezený maximální výnos, který stanovuje emitent. V případě nárůstu ceny podkladového aktiva přesahujícího tento limit tak investor získá pouze limitní cenu.

DIVIDENDA

Výnos plynoucí z vlastnictví příslušné akcie. Výše dividendy obvykle závisí na hospodářském výsledku společnosti a na schválení valnou hromadou společnosti.

DLUHOPIS

Cenný papír, s nímž je spojeno právo majitele požadovat splacení dlužné částky ve jmenovitých hodnotách, vyplácení stanovených výnosů a povinnost osoby, která tento dluhopis vydala, splnit veškeré závazky.

DUÁLNÍ LISTING

Jestliže je emise akcií současně obchodovaná na více burzách, hovoříme o duálním listingu.

DYNAMICKÝ (AGRESIVNÍ) INVESTOR

Dynamický (agresivní) investor hodlá v dlouhodobém horizontu výrazně zvýšit hodnotu svého majetku, ale je si vědom, že vysokého zhodnocení není možné dosáhnout bez vysoké míry rizika.

EMISE

Cenné papíry stejného druhu, které jsou vydány stejnou osobou ve stejné formě, se stejnými právy a které mají stejné označení.

EMITENT

Společnost, která vydává cenné papíry především za účelem získání finančních prostředků (viz. též IPO).

FINANČNÍ TRH

Souhrn nástrojů, postupů, institucí a vztahů mezi nimi, jejichž prostřednictvím dochází k přelévání volných finančních prostředků. Finanční trh dále dělíme na peněžní a kapitálový (viz. Peněžní trh a Kapitálový trh).

FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ (CASH SETTLEMENT)

Vypořádání kontraktu v době splatnosti spočívající ve finančním vyrovnání rozdílů cen podkladových aktiv (např. u futures na akciový index).

FOND

Instituce sdružující peněžní prostředky různých investorů. Tyto prostředky fond následně investuje do nejrůznějších aktiv. Příslušný investor obdrží za své prostředky akcie nebo v případě podílových fondů podílové listy.

FUTURES

Futures kontrakty představují závazek prodat či koupit určitá podkladová aktiva (např.: akcie, komodity, akciové indexy, měny atd.) ve sjednaném množství v předem určený čas a za předem stanovenou cenu.

FYZICKÉ PLNĚNÍ (PHYSICAL SETTLEMENT)

Vypořádání kontraktu v době splatnosti spočívající ve fyzickém dodání podkladových aktiv (např. cenných papírů u opčních kontraktů na akcie).

GDR

Global Depository Receipts. GDR (globální depozitní certifikáty) představují obchodní podíl na běžných, tzv. podkladových akciích emitenta, které jsou uloženy u depozitáře. To znamená, že část kmenových akcií domácího emitenta je nahrazena těmito depozitními certifikáty, přičemž práva spojená s vlastnictvím původních akcií - především právo na dividendu či právo na upsání nových akcií při zvyšování základního jmění - přecházejí na vlastníky GDR, kromě práva hlasovacího. Každý majitel GDR má možnost je přeměnit na skutečné akcie.

HLAVNÍ TRH

Prestižní trh burzy, na němž jsou obchodovány emise, které splňují podmínku likvidity stanovenou burzovním výborem pro kotaci. O přijetí cenných papírů na tento trh rozhoduje právě burzovní výbor pro kotaci. Emitent má povinnost poskytovat burze ekonomické informace a průběžně informace, které mohou ovlivnit kurz cenného papíru.

INDEX

Index přináší základní informaci o stavu a vývoji trhu. Indexy nejsou ve své podstatě nic jiného než do jednoho čísla koncentrované ceny několika (zpravidla nejlíkvnějších) akcií. Umožňují tak snadné srovnání vývoje s ostatními trhy.

INDEXOVÉ CERTIFIKÁTY

Podkladovými aktivy indexových certifikátů jsou burzovní indexy. Jejich cena přesně kopíruje vývoj podkladového indexu. Důležitý je tzv. poměr odběru, určující vztah ceny k hodnotě indexu. Zpravidla se uvádí desetinným zlomkem - např. 1 : 10. V takovém případě, kdyby měl index hodnotu například 1500 bodů, by cena certifikátu byla 150 Kč (pokud by se certifikát obchodoval v Kč).

INSTRUKCE

Adresné zadání příkazu k nákupu nebo prodeji cenného papíru do obchodního systému burzy na základě sjednaného obchodu dvou protistran nebo bez předchozího sjednání proti tvůrci trhu.

INTERVENČNÍ NÁKUPY

Obchody organizované Univyc v případě, kdy selže jeden z účastníků vypořádání automatických obchodů.

INVESTIČNÍ CERTIFIKÁTY

Jde o instrumenty, které se svým charakterem nejvíce podobají dlužním úpisům. Emitentovi dává certifikát právo disponovat po určitou dobu s investovanými prostředky investorů. Hodnotu certifikátů stanovuje emitent v závislosti na vývoji hodnot podkladových aktiv, kterými mohou být například burzovní indexy, akcie, měny, nerostné suroviny, plodiny a mnoho dalších.

INVESTIČNÍ FOND

Obchodní společnost, jejímž předmětem podnikání je kolektivní investování. Investiční fond má formu akciové společnosti.

INVESTIČNÍ INSTRUMENT

Pod pojmem investiční instrument se rozumí jak veřejně obchodovatelný cenný papír, tak jiný cenný papír vydávaný k uplatnění práv spojených s veřejně obchodovatelným cenným papírem a také deriváty.

INVESTIČNÍ PORTFOLIO

Představuje obvykle soubor investičních možností. Při vytváření individuálního investičního portfolia je nutné zvažovat míru rizika každé investice, její likviditu a očekávanou výši výnosu.

IPO

"Initial Public Offering" je vžitý termín pro primární veřejnou nabídku akcií spojenou se vstupem společnosti na burzu. Díky tomu se začnou akcie firmy veřejně obchodovat na trhu cenných papírů. Cílem provedení IPO může být buď navýšení kapitálu, prodej části akcií v držení původních vlastníků nebo - dokonce nejčastěji - kombinace obou uvedených procesů. Investoři zase získají záruku likvidity vložených prostředků, jelikož veřejně obchodovatelné cenné papíry jsou na burze rychle a snadno zpeněžitelné.

ISIN

International Securities Identification Number. Kód pro jednoznačné označení emise cenných papírů. Každá emise má přidělen ISIN, jehož podoba se řídí určitými pravidly (např. podle typu CP a obchodovatelnosti).

JMENOVIÁ HODNOTA

Peněžní částka cenného papíru, která je vyznačena na cenném papíru. U akciové společnosti představuje základní jmění celkový součet všech jmenovitých hodnot všech akcií společnosti.

KAPITÁLOVÝ TRH

Místo, kde dochází ke směně střednědobého a dlouhodobého kapitálu prostřednictvím cenných papírů. Na kapitálový trh vstupují emitenti (státní a veřejné instituce, podniky a finanční instituce), aby formou emise, to jest vydáním cenných papírů, získali zdroje pro financování vlastní činnosti či rozvoje. Vedle toho sem vstupují

investoři (fyzické osoby, banky, podílové a penzijní fondy a pojišťovny), aby zde zhodnotili své volné peněžní prostředky. Kapitálový trh tak zabezpečuje pohyb kapitálu mezi přebytkovými a deficitními subjekty.

KMENOVÉ AKCIE

Nejčastější podoba akcií jsou kmenové akcie (základní) reprezentující běžná práva jejich držitele: účastnit se valné hromady, využívat hlasovací právo nebo pobírat dividendu.

KNOCK-OUT CERTIFIKÁTY

Knock-out certifikáty obsahují moment páky, jejíž velikost stanovuje emitent certifikátu. Moment páky umožňuje dosahovat několikanásobných zisků oproti pohybu podkladového aktiva. Samozřejmě také hrozí několikanásobné ztráty, a proto je využívají zejména agresivní investoři. Knock-out certifikát je možné koupit jak při očekávání vzestupu kurzu podkladového aktiva (v tom případě jde o call certifikát), tak i v případě očekávaného poklesu kurzu podkladového aktiva (pak jde o put certifikát).

KÓD TRHU

Indikátor stavu trhu v rámci automatických obchodů na dané emisi.

KONTINUÁLNÍ REŽIM

Kontinuální režim v rámci harmonogramu burzovního dne na BCPP navazuje na aukční režim. V rámci kontinuálního režimu je možné průběžně vkládat objednávky na nákup či na prodej. Při párování objednávek je uplatňován princip cenové a následně časové priority. Obchody lze uzavírat pouze v rámci povoleného rozpětí, které je dáno maximální odchylkou ceny obchodu od otevírací ceny (což je cena stanovená v rámci aukčního režimu).

KONZERVATIVNÍ INVESTOR

Konzervativní investor hledá investice s co nejnižším rizikem. Hledá zhodnocení, které ochrání jeho majetek před inflací. Stačí mu proto takový zisk, který dosáhne úrovně inflace či ji pouze lehce přesáhne.

KOTACE

Zveřejněná cena na nákup a cena na prodej daného CP.

KRÁTKÝ PRODEJ (SHORT SELLING)

Prodej cenných papírů, které prodávající v okamžiku prodeje nevlastní. Cenné papíry si vypůjčí a obratem je prodá - spekuluje tak na budoucí pokles ceny akcií, které tak bude moci v budoucnu koupit za nižší cenu a vrátit je zpět.

KURZ

Cena cenného papíru, která je na regulovaném trhu stanovována na základě nabídky a poptávky určené předem neurčenému okruhu osob v souladu s příslušnými zákony.

KURZOTVORNÝ SEGMENT

Způsob obchodování (obchodní segment), ve kterém dochází pro daný CP ke stanovení kurzu (automatické obchody a SPAD).

KURZOVNÍ LÍSTEK

Soubor výsledků obchodování, který burza zveřejňuje v elektronické i tištěné podobě. Obsahuje zejména kurzy veškerých cenných papírů, objemy obchodů atd.

LIKVIDITA

Ukazatel, který vyjadřuje schopnost přeměnit cenný papír (nebo rychlost této přeměny) zpět na finanční hotovost bez většího poklesu jeho ceny. Tento pojem lze použít i ve spojitosti s vyšší objemu obchodů cenného papíru.

LIMITNÍ CENA

Maximální cena v případě nákupu a minimální cena v případě prodeje, za kterou je investor ochoten obchodovat.

LISTINNÝ CP

Materializovaná podoba cenného papíru. Evidenci převodu majitelů obvykle vede společnost, která tento cenný papír vydala.

LONG POZICE

Je pozice kupujícího při futures kontraktu. Jde o investora, který se domnívá, že hodnota podkladového aktiva poroste, a proto futures kontrakt koupí.

LOT

Lot je jednotka minimálního obchodovatelného množství cenných papírů v rámci obchodování ve SPAD.

MAKLÉŘ

Fyzická osoba, která jedná jménem obchodníka s cennými papíry a má pro tuto činnost oprávnění od České národní banky.

MARKET MAKER

Viz. tvůrce trhu.

MARŽOVÝ VKLAD

Záloha, která je jako forma zajištění uložena v Clearingovém domě při otevření pozice na trhu.

MIMOBURZOVNÍ OBCHOD

Obchod, uzavřený mimo burzovní trh.

MINIMÁLNÍ MNOŽSTVÍ

Stanovený minimální počet cenných papírů (tzv. lot), při kterém může být objednávka, resp. její část spárována s jinou objednávkou. Určeno pro obchodování v kontinuálním režimu.

MÍRA ALOKACE

Vyjadřuje procentuální poměr mezi počtem uspokojených ks na straně převisu a celkovým počtem ks na straně převisu pro danou emisi v rámci aukčního režimu automatických obchodů.

OBLIGACE

viz. Dluhopis

OTC

Over The Counter trh. Obchodování s cennými papíry mimo oficiální organizátory kapitálového trhu. Trh není regulován.

PÁKOVÝ EFEKT

Pákový efekt ve finanční terminologii znamená princip použití malého obnosu peněz na několikanásobně větší investici.

P/E RATIO

Koeficient, který je dán poměrem mezi kurzem akcie a čistým ziskem na akcii.

PENĚŽNÍ TRH

Trh, na kterém jsou obchodovány zahraniční měny a finanční instrumenty se splatností do 1 roku nebo instrumenty od nich odvozené.

PLATNOST OBJEDNÁVKY / INSTRUKCE

Doba (omezená datem), do které je objednávka / instrukce na nákup nebo prodej cenného papíru platná v AOS.

PODÍLOVÝ FOND OTEVŘENÝ

Fond, který nemá počet vydávaných podílových listů limitován a podílník má právo na to, aby jeho podílový list odkoupila investiční společnost, která je povinna tento podílový list odkoupit. Investiční společnost stanovuje cenu, za kterou se podílový list prodává a zpět vykupuje. Podílníci nemají přímý vliv na činnost fondu.

PODÍLOVÝ FOND UZAVŘENÝ

Fond, jehož vydané podílové listy nemá investiční společnost povinnost odkupovat zpět. Uzavřený podílový fond musí mít v povolení k vydání podílových listů stanoven minimální počet podílových listů a dobu, po kterou budou podílové listy vydávány. Podílové listy jsou předmětem obchodů mezi obchodníky na veřejných trzích.

PODÍLOVÝ LIST

Cenný papír, jehož majitel vlastní určitý podíl na majetku v podílovém fondu a má právo na vyplacení podílu na zisku z hospodaření s majetkem v podílovém fondu, pokud tak stanoví statut podílového fondu.

PODKLADOVÉ AKTIVUM

Instrument, od kterého se odvíjí cena futures kontraktu nebo investičního certifikátu (indexy, akcie, měny, komodity nebo například úrokové sazby).

POMĚR ODBĚRU

(PODÍL NA HODNOTĚ PODKLADOVÉHO AKTIVA) udává v jaké relaci zobrazuje příslušný certifikát hodnotový (kurzovní) vývoj podkladového aktiva. U certifikátů, jejichž podkladovým aktivem jsou jednotlivé akcie činí poměr odběru zpravidla 1 : 1. Certifikáty jejichž podkladovým aktivem jsou akciové indexy mají poměr směny většinou 1 : 10 nebo 1 : 100.

PORTFOLIO CENNÝCH PAPÍRŮ

Soubor cenných papírů ve vlastnictví společnosti (případně jí svěřené finanční prostředky).

POVOLENÉ ROZPĚTÍ

Pásmo, v rámci kterého je možné uzavírat obchody. Toto pásmo je stanoveno pro jednotlivé způsoby obchodování odlišně.

PŘEDÁNÍ VYPOŘÁDÁNÍ

Situace, kdy vypořádání obchodu / transakce člena (burzy nebo Univyc) zajišťuje společnost (člen burzy nebo Univyc), která obchod neregistrovala.

PŘEDNOSTNÍ (PRIORITNÍ) AKCIE

Akcie přednostní (prioritní) umožňují přednostní výplatu dividendy a podílu na likvidačním zůstatku před akcionáři držícími kmenové akcie. Práva držitelů přednostních akcií však mohou být stanovami akciové společnosti omezeny - např. nemožností hlasovat na valné hromadě.

PŘEVIS

Stav při obchodování v rámci automatických obchodů, kdy poptávka (počet ks cenných papírů na nákup) převažuje nad nabídkou (počet ks cenných papírů na prodej) nebo obráceně.

PRIBOR

Prague Interbank Offered Rate. Pražská mezibankovní úroková sazba.

PRIMÁRNÍ EMISE

Viz. IPO.

PRIMÁRNÍ TRH

Místo prvotního prodeje cenného papíru.

PRINCIP POMĚRNÉHO KRÁCENÍ

Princip párování objednávek, při kterém může dojít k částečnému uspokojení objednávek na straně převisu dle stanovené míry alokace. Toto krácení se používá v rámci automatických obchodů a je stanoveno pro jednotlivé kódy trhu odlišně.

PRIORITA CENOVÁ

Princip párování objednávek, podle něhož je uspokojena prioritně objednávka, která obsahuje nejvyšší cenový limit v případě nákupu a nejnižší cenový limit v případě prodeje.

PROGRESIVNÍ INVESTOR

Progresivní investor chce ve střednědobém až dlouhodobém horizontu zhodnotit svůj majetek, a proto připouští střední míru rizika.

PUT (SHORT)

Označení pro certifikát, u kterého investor očekává pokles ceny.

REGULOVANÝ TRH

Trh s investičními nástroji, který má určena pravidla obchodování. V České republice jsou dva regulované trhy - Burza cenných papírů Praha, a.s., a RM-System, a.s.

REPO OPERACE

Převod CP určených k zajištění úvěru nebo půjčky CP poskytnuté mezi členy burzy.

SEKUNDÁRNÍ TRH

Trh, kde se uskutečňují obchody s již vydanými cennými papíry.

SHORT POZICE

Je pozice prodávajícího při futures kontraktu. Investor kontrakt prodá, neboť se domnívá, že hodnota podkladového aktiva bude v den splatnosti pod hodnotou současnou.

SPAD

Systém pro podporu trhu akcií a dluhopisů (SPAD) zajišťuje funkčnost burzovního trhu na BCPP. Jeho výhodou je skutečnost, že kdykoliv se rozhodnete nakoupit či prodat akcie, nemusíte čekat na okamžik, kdy se najde kupec či prodejce. Tento systém totiž v době od 9:15 do 16:00 hod., v tzv. otevřené fázi SPAD, umožňuje po celou dobu akcie koupit či prodat.

SPECIÁLNÍ OPERACE S CENNÝMI PAPIŘY

Opatření vyvolaná jednáním emitenta nebo jiné oprávněné osoby, která jsou prováděna např. při změně ISIN a při štěpení CP. Podrobný výčet a popis speciálních operací je uveden v části Burzovních pravidel „Speciální operace s cennými papíry“.

SPLYNUTÍ CENNÉHO PAPIŘU

Spojení dvou či více emisí cenných papírů do jedné emise. Tohoto kroku se využívá k posílení likvidity cenného papíru.

SPREAD

Rozpětí (v Kč) mezi cenou na nákup a cenou na prodej.

STANDARDNÍ MNOŽSTVÍ

Stanovený počet cenných papírů, který je předmětem obchodů s povinností pro tvůrce trhu ve SPAD. Tento počet může být stanoven pro každou emisi jednotlivě.

ŠTĚPENÍ CP

Zvýšení počtu cenných papírů při současné změně jejich jmenovité hodnoty, ale při nezměněné výši objemu emise.

TERMÍN VYPOŘÁDÁNÍ

Datum, kdy dojde k převodu cenných papírů z majetkového účtu prodávajícího na majetkový účet nakupujícího při současném převodu finančních prostředků z účtu nakupujícího na účet prodávajícího. V rámci automatických obchodů je termín vypořádání T+3, kde T je den uzavření obchodu), pro obchody ve SPAD a blokové obchody je možno využít T+1 až T+15.

TRANŠE

Umístění emise cenných papírů na kapitálovém trhu po částech, v tranších.

TRŽNÍ HODNOTA (CENA)

Hodnota / cena, za kterou se cenný papír obchoduje na trhu.

TRŽNÍ KAPITALIZACE

Tržní kapitalizací emise akcií nebo podílových listů se rozumí součin počtu cenných papírů registrovaných v emisi a platného kurzu. U dluhopisů je tržní kapitalizace emise definována jako součin počtu cenných papírů registrovaných v emisi, nominální hodnoty a platného kurzu (v procentech) děleného 100. Tržní kapitalizace skupiny emisí (např. akcií z hlavního trhu) je rovna součtu tržních kapitalizací emisí vytvářejících skupinu.

TVŮRCE TRHU

Tvůrci trhu (nazývaní též market makers nebo tvůrci trhu) mají povinnost po celou dobu otevřené fáze udržovat cenové nabídky na nákup a prodej u příslušných akcií.

VOLATILITA

Kolísavost, resp. výše a frekvence změn ceny/hodnoty finančního instrumentu.

VYPOŘÁDÁNÍ KONTRAKTU

Zúčtování a vypořádání jednotlivých obchodů > denní vypořádání zisků a ztrát (Mark to Market Settlement) denní vyčíslení výše zisků či ztrát pro jednotlivé pozice na základě rozdílu cen vyplývajících z uzavřených obchodů > konečné vypořádání v den splatnosti kontraktu - fyzické dodání bazického instrumentu (např. akcie, dluhopisy) nebo peněžní plnění, kdy jsou rozdíly mezi sjednanou hodnotou a skutečnou hodnotou vyrovnány finančně (např. akciový index).

VYPOŘÁDÁNÍ OBCHODU/PŘEVODU

Převod cenných papírů z majetkového účtu prodávajícího na majetkový účet nakupujícího a zároveň převod finančních prostředků z účtu nakupujícího na účet prodávajícího, ke kterým dochází na základě uzavřeného obchodu/převodu.

ZAJIŠTĚNÍ (HEDGING)

Činnost, jejímž cílem je ochrana proti kurzovému či úrokovému riziku.

ZAJIŠŤOVACÍ OBCHODY, TZV. HEDGING

Princip hedgingu spočívá v tom, že pomocí futures (nebo ostatních derivátů) si investor může zafixovat cenu/hodnotu určitého podkladového aktiva. Jinak řečeno to znamená, že k dané pozici uzavřené na trhu podkladových aktiv (ať již současné, či budoucí) sjednáme takovou pozici futures, jejíž zisky či ztráty se budou vyvíjet zrcadlově.

ZAKNIHOVANÉ AKCIE

V minulosti byly všechny akcie v listinné podobě (často v nádherné grafické podobě), dnes je většina akcií virtuální. Hovoří se o tzv. zaknihovaných cenných papírech, o jejichž existenci svědčí pouze výpis z registru cenných papírů. Virtualizace akcií umožnila jejich jednodušší, a tedy rychlejší a levnější převody.